

УВАГА!

Неповірус кільцевої плямистості томатів

Загроза томатам, плодовим і ягідним культурам

Симптоми ToRSV на листі томатів - рис. 1 (Фото Gerald Holmes, Strawberry Center, Cal Poly San Luis Obispo), на плодах томатів - рис. 2 (Фото Jennifer Martell via GKH Scavenger Hunt)

Що це?

Tomato ringspot nepovirus (ToRSV) – неповірус кільцевої плямистості томатів є одним з найбільш шкочочинних так, як крім томатів уражує безліч видів рослин – дерева, кущі, трав'янисті багаторічні рослини, плодові, виноград, овочеві культури та бур'яни. Якщо цей вірус з'явиться на ваших полях чи присадибних ділянках, він може передаватись між рослинами різних видів, що ускладнює його контроль.

ToRSV переноситься від хворих рослин до здорових через пилок, а також може поширюватись по всьому полю фітонематодами роду *Xiphinema*. Ці мікроскопічні істоти живуть у ґрунті, вільно пересуваючись між рослинами.

Симптоми ураження ToRSV відрізняються у різних видів рослин: від помітних, жовтих кільцевих плям, плямистості або загального пожовтіння листя до менш очевидних симптомів, таких як поступове в'янення рослин, загальне зниження якості та зменшення розміру плодів. На деяких рослинах взагалі немає симптомів, що ускладнює визначення джерела походження вірусу. На жаль, навіть безсимптомні рослини можуть переносити вірус зі своїм насінням або пилом. Джерелом поширення ToRSV можуть бути навіть бур'яни, що проростають із зараженого насіння. Якщо ви бачите симптоми ToRSV на своїх ділянках, важливо оглянути всі рослини, включаючи бур'яни і обов'язково зв'яжіться з нами.

Фото з архіву Державного департаменту патології рослин та екологічної мікробіології штату Пенсильванія США

Широкий спектр симптомів ToRSV включає:

- круглі хлоротичні плями (смуги), крапчатість, махровість, візерунки у вигляді дубового листка (*на пеларгонії*) [3],
- концентричні кола, пожовтіння, некротизація (*на томатах*) [1, 2]
- крапчатість, пожовтіння жилок листка, жовта плямистість (*на винограді*) [4].

Фото Michigan State University

Управління фітосанітарної безпеки
Головного управління Держпродспоживслужби
в Тернопільській області

тел. (0352) 52-18-14

E-mail: fitobezpeka@dps-te.gov.ua

м. Тернопіль, вул. Чернівецька, 24

Джерела ілюстрацій:
<https://www.gardeningknowhow.com/edible/vegetables/tomato/tomato-ringspot-virus.htm>
<https://www.invasive.org/browse/subthumb.cfm?sub=11249>
https://www.canr.msu.edu/ipm/diseases/tomato_tobacco_ringspot_decline